ו) **ואם לא נאמרו הייתי אומר כו'** ל"ג הכא לגיכא למיפך דיו להא קלות נמי במיתה: **ואי נאכלים מעצר.** קאמר לאם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על טומאת ארץ בלאו מה במיתה לכך נאמרו טומאת מת חמורות ונאמר בהו בלאו אחר מיתה [ח] במעצר **ואם לא נאמרו** יג) קלות הייתי אומר על החמורות במיתה הא טומאת ארץ הוא יד) דתניא בק"ו [ח]: **ודין הוא מן הדין להיות לנדון.** ולא תימא הא מיתה אלא לאו: **ומכי קאמר אינו נאמר טומאת ארץ ונאמר מעצר.** בלאו כדאיתא ותרומה במיתה כדאיתא ולא נאמר טומאת מת הייתי אומר קלות על הקלות בלאו בטומאת טו] קלה דארץ על אכילת קלות כגון מעצר יהא בלאו כדאיתא וקלות על החמורות במיתה וטומאת ארץ על אכילות החמורות כגון תרומה במיתה כדאיתא ומינה הוה גמרינן דמה ארץ קלות על החמורות במיתה אף חמורות טו] על קלות נמי במיתה דמה לי טומאה חמורה ואכילה קלה מה לי אכילה חמורה וטומאה קלה (וטומאת המת על אכילת מעצר תהא במיתה) לכך נאמרו חמורות טומאת המת על אכילת מעצר שלא תהא במיתה בה לאו ולא במיתה לומר לך שהיא בחזקתה: **או אינו מניח כו'.** ליתא לדבריית בת"כ טז) לענין פיגול קתני יכול לא יהא חייב אלא על האכלים בלבד ת"ל לענין טומאה וינזרו מקדשי ולקמן יליף נותר מחילול חילול מטומאה ופיגול בעון עון מנותר: **או אינו.** מרבה אלא כיוצא בשלמים שהרי כלל ופרט יז] אמור כאן כדמפרש לקמן ואימא מה הפרט מפורש נאכלין לשני ימים כו': **ת"ל מנחה.** ליבויי הוא דלמיבי גבי פיגול (ויקרא ז) מנחה זאת השלמים ועלה קאי והטעם האוכלת ממנו עונה תשא: **עד שאני מרבה.** כלומר אחרי שאני מרבה עמהם אף לוג שמן של מצורע מלורע אם פיגל בדם החטאת שלא נתפגל הלוג: **תלמוד לומר.** לענין טומאה לאשר הם מקדישים גבי ויזרו כתיב: ואתי נותר חילול חילול מטומאה. מה טומאה הכל בכלל אף נותר הכל בכלל בנותר כתיב כי את קודש ה' חילל (ויקרא יט) וכטומאה כתיב ויזרו ולא יחללו (שם כב) והדר אתי פיגול עון עון מנותר: **אף כל שיש לו מתירין או נאכל או נשרף.** ועולה ילפא מתימורי שלמים יט] וכן לימורי כל הקדשים כ] ונחר כל הקדשים הנאכלין ילפי מנחר שלמים שאין לו מתירין אלא לאכל ומייצין עליו: **ניזקא בשלמים מאי ניהו.** דקתני לעיל או אינו מביא אלא ביוצא בשלמים מה שלמים מיוחדים לשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל לשני ימים ולילה אחד נאכל ליום ולילה מנין תלמוד לומר [1]מבשר כל ששירין [ג] נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנין תלמוד לומר [1]זבח מנין לרבות העופות והמנחות עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד לומר [2]אשר [ד] הם מקדישים לי [ס] ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה נאמר שלמים מעתה לומר לך מה שלמים מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם למזבח [ה] אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליהן משום פיגול [ו]: העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמם מתיר את אימוריהן ליקרב: ומוציא אני את הקומץ ואת הלבונה והקטרת ומנחת [ז] כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם ר"ש אומר מה שלמים מיוחדין שיש [ח] בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל שאין [ט] על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול [אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך מה לשלמים שהן [י] טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא [1]מאם האכל יאכל הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר רבא [יא] [ג]בדאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: הא מני רבי מאיר היא דתניא [יב] [ג]לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומוציא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן [ד]דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר אמרו לו והלא [יא]אדם מביא את זבחיו היום [ה]ונסכין מיכן עד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה ומדמתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה דתניא [יב]לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין רבי אומר מועלין עד שיתן מתנותיו ושוין [ז]שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר [ט]גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא דתניא [יג] **נאכל** ליום ולילה מנין. לקמן בסוף דס חטאת (דף נא.) דרשינן מהיקישא דזאת התורה מה שלמים מפגלין כו' ונלמד להמי תנא ליה להוא היקישא דמי ליה לא היה לריך לכל הנך ייתורים: **ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר.** מכאן הוה מלי למידק [לא] לקמן (דף נ:) דלמר בגזירה שוה מוזר ומלמד בגזירה שוה:

כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור.

משמע דבכור דמי לשלמים טפי משאר קדשים ובעלמא מינו כן לאמר (מנחות דף נא:) מה שלמים נאכלין בשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל ונלמד בק"ו [ב]: **אלא מאם האכל יאכל.** ומע"ג דלמדינן לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר תרתי משמע מינה מדלא כתיב האכל האכל לו שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח דלמר בגזירה שוה מוזר ומלמד בגזירה שוה:

תורה אור השלם

1. וְאִם הָאֵכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זִבְחֵ שְׁלָמָיו בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֶחְשֶׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא:
ויקרא ז, יח

2. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּישִׁים לִי אֲנִי יְהוָה:
ויקרא כב, ב

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ואי נאכלים וכו' ללא תימא נהו מיתה אף במעצר ואם לא נאמרו בלאו הייתי: (ו) ד"ה ניזקא וכו' ניזקא מס"ד ואמ"כ מ"ה הני תרי וכו' בסוף מס"ד ואמ"כ מ"ש הטל וכו' פיימיסה מס"ד ואמ"כ מ"ש מאכל כלל וכו' וכלל מס"ד ואמ"כ מ"ש ודוחס כו' הילכך:

מוסף רש"י

הני תרי כללי דסמיכי. והיכי מלי למידרש מיניהו כלל ופרט וכלל (ב"ק סד:). **הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט.** בכלל ופרט וכלל ותרתי ביה כל כעין הפרט (חולין סד.). **לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול.** פס פיגל בשמיעת אזנים: **שדם הזבח וכו'.** והוי דבר שיש לו מתירין למזבח ונוהג בהן פיגול, וכל דבר שיש לו מתירין יש בו פיגול דגמרינן מאלמים: **ונסכיו מכאן ועד ד' ימים.** דלמר מר (מנחות מד:) ממחמ ומקריבם לפניו לאשה לה' מזבח לאשה ניחוח: אף אני לא אמרתי. פס פיגל בזבח שיהו שהקריבם שיניה לפוף ד' ימים מפוגלים, אלא בבמים עם הזבח (מנחות סו.):

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה רבי אומר מועלין עד שיתן ז' הזאות של נבות. כ"ב גליון, דמוהה הוא דכיון שניתנו ממנו המתנות שכן לוקח גבוה סוב לין מועלין בהן מע"ם שלא ניתן ממנו לבהונות. ע"כ: תוד"ה כיוצא בו' ובעלמא אינו בן. כ"ב וי"ל דהכא לייתי לענין לפוף, להכי מרבינן (הזמים) [הזמים] לתמילה (תוס' מהר"פ ד"ה):

שינויי נוסחאות

א) בלאו וקלות על החמורות כ"ל (*ש"מ): ב) חמורות על הקלות נמי במיתה כ"ל (ש"מ): ג) כ"ל ששיריו (*ש"מ): ד) סגר"ם גריס אל הקדשים (ויקרא ככ, ג). וכ"ה בת"כ: ה) בס"א נוסף וחייבין עליהן משום פגול (*ש"מ): ו) פיגול מרבה אני חטאת העוף שיש לו מתירין לאדם מרבה אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למזבח ומרויא וכו'. כ"ז מלמתי בס"א והיל נוסמת למיתת ולא גרס כלל העולה כו' (ש"מ): ז) ומנחת נסכים ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים והדם כ"ל (ש"מ): ח) שישנן על מזבח החיצון וחייבין עליהן משום פיגול אף כל כו' כ"ל (שמכ"י): ט) כ"ל שאינן (ש"מ): י) כ"ל שכן (*ש"מ): יא) כ"ל רבינא (הגרי"ב. וכ"ה בכ"י): יב) גי' כ"י תתנן. ועי' מסי"ם גוס ג. וע' שפ"ל מג ע"ש שמיפב גילסמנו. וע' לסלן גוס לח: יג) נאמרו אלא קלות כ"ל (גליון). וכדפ"י מיתא כלום במקוס קלות: יד) הוא דהוה אתיא כ"ל (ש"מ): טו) בטומאה (ד"ו רפ"ם וש"מ): טז) חמורות דהיינו טומאת מת על מעשר הקלות נמי במיתה כ"ל (ש"מ, וכנ"ל בכ"י): יז) ופרט וכלל (*ש"מ): יח) כ"ל נוסף לפי שאין להם מתירין אלא למזבח (הגרי"ב וכנ"ל בכ"י). ועי' גי' הס"מ בגוס בצ"ק). ועי' גי' הס"מ בגוס שלמים ילפי לפי שאין להם מתירין אלא למזבח ובשר כו' (ש"מ וכ"ה בד"ו רפ"ם וש"מ וכ"ו בכתה"י): כא) כלן הס"ד ומכ"ד אלא מאם האכל והשלה נמתק (ב"ש). ועי' ב"מ: כב) הפרט הכתוב אהריהם כ"ל (*ש"מ): כג) מבשר זבח תחילה כו' מפורש כו' ולא הוי אתי אלא בכור (ש"מ): כד) שאם רצה היה יכול כ"ל (ש"מ): כה) יוסף הא מני רבי (*ש"מ): כו) תיפא נמי נמתק (*ש"מ): כז) קדשים דשמעינן ליה כו' הל"ל (כי"י וד"ו): כח) ל"ל מתיריו (ש"מ): כט) שיתן מתנותיו. (*שמכ"י) וקל"ל כ' דמרש"י גר' שגרס נדמני לאד מרבה אתי אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למזבח מתירין לאדם מרבה אתי אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למזבח ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים והדם כ"ל (ש"מ): ל) [א] ס"ל למיפרך (ש"מ): לא) [ב] נס"מ נוסף לאפוקי בכור. ועי' נס"י: לב) ל"ל ורבא (צ"ק, וכ"ה בד"ו). וע' טס"ק: לג) שלמים דריש דמשמע (ש"מ). [כד"י רפ"ט שלמי]: לד) דמפגלין (ד"ו): לה) ל"ל ממעטינן (בה"ז וצ"ק): לו) הבשר אם זרק ע"מ לשפוך שיריים למחר ומתפגלת על ידי שחיטה אם שחט ע"מ לזרוק את הדם למחר כ"ל ע"פ סתוס' (ח"נ ונע"ב). וע' זבח"ס מס"ב: לח) בס"ם נוסף כאן ליבור מלא קנון: מני ר"מ [היא] דתניא. תימה אמאי לא מייתי מתניתין. הס"ל. ועי' מפס"ם גוס ג: